

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

FACTOR ANALYSIS OF COMPETENCIES OF CREATIVE ART RESEARCH: A CASE STUDY OF UNDERGRADUATES AT BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

Received: April 17, 2019

Revised: July 18, 2019

Accepted: July 19, 2019

กฤษณะ สายสุนีย์*

Kritsana Saisunee*

สุวิมล กฤษคฤหาสน์**

Suwimon Kritkharuehart**

ฉันทนา เอี่ยมสกุล***

Chantana leamsakul***

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

* Master of Education Candidate, Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Ramkhamheang University

* Email: kritsana_mola@hotmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** Assistant Professor, Faculty of education, Ramkhamheang University

** Email: suwimon.k@rumail.ru.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

*** Associate Professor, Faculty of Music and Drama, Bunditpatanasilpa Institute

*** Email: chana.9244@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขานาฏศิลป์ไทย ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 14 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 568 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ทำการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก และความเที่ยงของแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ มีจำนวน 18 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ทักษะปฏิบัติผสมผสานประสบการณ์ (2) ความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ (3) การออกแบบศิลป์ (4) การวาดภาพทางความคิด (5) การคิดวิเคราะห์ (6) การแสวงหาความรู้สู่การสร้างสรรค์ (7) ทักษะปฏิบัติขั้นสูง (8) ทักษะการสื่อสาร (9) การพัฒนาตนเองและการให้เกียรติผู้อื่น (10) ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ (11) ความรู้ทั่วไปด้านนาฏศิลป์ไทย (12) การกำหนดขอบเขตงาน (13) การประยุกต์ใช้ (14) ความใจกว้าง (15) ความรู้บริบทด้านการแสดง (16) การมีใจฝึกฝน (17) การสร้างแรงบันดาลใจ และ (18) ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน โดยทั้ง 18 องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนที่เกิดขึ้นได้ร้อยละ 67.324 หมายความว่าชุดตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์สามารถนำมาอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบ สมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Abstract

The objectives of this research were to analyse the capability components of creative dance artists of undergraduate students at Bunditpatanasilpa Institute. The research population included 568 undergraduate 4th year students at 14 the Bunditpatanasilpa Institutes Program in Thai Dancing Art. Data was collected using a questionnaire regarding the participant's creative dance capabilities. Content validity analysis, discrimination, and validity of the questionnaire were applied. The statistics used was exploratory factor analysis.

The findings show that there were 18 components to the undergraduate students' creative artist capabilities, which were practice and experience skills, determination and responsibility, art design, imaginary creation, analytical thinking, necessary knowledge to pursue creativity, advanced practice skills, communication skills, self-development and respect, academic honesty, general knowledge about the art of Thai dancing, scope of job, application, generosity, performance knowledge, concentration, inspiration, and uniqueness. These components explained 67.324% of the variance. This implies that the variables set in the analysis could explain the research issue.

Keywords: Factor Analysis, Competencies of Creative Art Research, Bunditpatanasilpa Institute

บทนำ

การศึกษาทางด้านศิลปะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย เพราะการศึกษาทางด้านศิลปะใช้ศาสตร์ทางศิลปกรรมเป็น ปัจจัยและองค์ประกอบหลักที่ชัดเจน และใช้ศาสตร์อื่นเป็นองค์ประกอบรองไปตามระดับของเหตุผล เพื่อช่วยเสริมแนวทางวิธีการทางความคิดให้สมบูรณ์ขึ้น (อริศร์ เทียนประเสริฐ, 2557, น. 11) ส่งผลให้สถาบัน การศึกษาทางด้านศิลปกรรมศาสตร์หลายแห่งที่ต้องการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ต่างมุ่งเน้นการสอนด้วยการวิจัยค้นคว้าเป็นหลักสำคัญ เพื่อสร้างภูมิปัญญาของตนเอง และเพื่อสร้างความรู้ ที่ลุ่มลึกและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ไม่ใช่เพียงการเรียนตามเอกสาร หรือตำราวิชาการเท่านั้น แต่เป็นการ รวบรวมความรู้ที่มีมาประยุกต์สร้างงานศิลปะชิ้นหนึ่ง ด้วยการกำหนดให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์เช่น เดียวกับศาสตร์สาขาวิชาอื่น แต่ศิลปกรรมศาสตร์อาจเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น ศิลปนิพนธ์ ดุริยนิพนธ์ เป็นต้น โดยอาศัยการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่นำมาสู่องค์ความรู้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูล และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตลอดจนการนำองค์ความรู้ที่ ได้มาสังเคราะห์ให้เกิดเป็นผลงานวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะ

แบบแผนการทำวิจัยสร้างสรรค์ต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามผลการทดลอง ในแต่ละขั้นตอน ผลจากการวิจัยต้องนำเสนอตามมาตรฐานที่กำหนด ผ่านการวิเคราะห์และค้นคว้ามา อย่างละเอียด สามารถตรวจสอบและวิเคราะห์ซ้ำได้ นักวิจัยสร้างสรรค์จึงต้องมีสมรรถนะทางด้านความรู้ ศิลปะปฏิบัติ ความรู้ทางทฤษฎีข้อมูลของศาสตร์ต่าง ๆ และทักษะที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ศิลปะ รวมทั้ง คุณลักษณะส่วนบุคคลในการสร้างสรรค์ผลงาน อันจะนำมาสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นผลลัพธ์ของงาน วิจัยสร้างสรรค์ศิลปะ (วิโชค มุกตามณี, 2557, น. 10) สอดคล้องกับที่ สมภาพ คล้ายวิเชียร (2556, น. 124) และวิรุณ ตั้งเจริญ (2544, น. 144) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของการวิจัยสร้างสรรค์ไว้ว่า ต้องประกอบด้วย พื้นฐานความรู้ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม กระบวนการคิดที่กว้าง และลึกในเรื่องที่ท้าววิจัย เป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น มีความคิดที่หลากหลายยืดหยุ่น มีจินตลึกลับในการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ ความคิด สามารถรวบรวมข้อมูลในลักษณะข้อเท็จจริง แนวความคิด หรือจาก การศึกษาผลงานผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ที่ สังเคราะห์ความรู้ แล้วสรุปประเด็นเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาสร้างสรรค์ผลงาน เปิดใจยอมรับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใหม่เพื่อนำมาพัฒนาผลงาน และสามารถบรรยาย ถ่ายทอดกระบวนการสร้างสรรค์งาน ของตนเองออกมาได้อย่างมีแบบแผน เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของ ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2554, น. 81) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่ตั้นต้องประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะหรือความสามารถ และ คุณลักษณะส่วนบุคคล อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษางาน วิจัยที่เกี่ยวข้องของ จันทิมา ไหญ้อยิ่ง (2552, น. 135) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษามี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติ และณัฐกานต์ บุญศิริ (2556, น. 158-159) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการผลิต บัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านนาฏศิลป์ จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขา วิชานาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ปฏิบัติ ด้านทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านค่านิยม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติการวิจัยสร้างสรรค์ คุณสมบัติผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ และ ผลการวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา และวิเคราะห์ องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาให้ชัดเจน เนื่องจากสมรรถนะนักวิจัย สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ยังต้องมีสมรรถนะด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เช่น จินตนาการ แรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ เป็นต้น (ฉันทนา เอี่ยมสกุล, 2554, น. 37-38) อีกทั้งสมรรถนะนักวิจัยงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา

นักศึกษาให้เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีคุณภาพ แต่จากการศึกษาคุณสมบัติผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่กล่าวข้างต้น ก็เป็นเพียงการอธิบายถึงคุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เท่านั้น มิได้กล่าวถึงการเป็นนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์อย่างชัดเจน และผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 เรื่อง ก็เป็นการมุ่งศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขานาฏศิลป์ไทย ซึ่งพบว่าจะไม่มีผู้ใดศึกษาสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของนักศึกษา ทำให้ยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ซึ่งมีกระบวนการทางสถิติประเภทหนึ่ง คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เป็นวิธีการหนึ่งที่มีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ องค์ประกอบที่สกัดได้จากกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องนี้จะช่วยในการอธิบายสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ที่จะนำไปใช้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักวิจัยสร้างสรรค์ เช่น ประเภทของการวิจัย การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะ: ทศนะของนักวิชาการไทย (เย็นใจ เลอาหวนิช, 2526) ทศนศิลป์วิจัย (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2544) KM ด้านวิจัย เรื่องการจัดทำผลงานสร้างสรรค์เชิงงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2557 (วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี, 2557) เป็นต้น แนวคิดและวรรณกรรมดังกล่าวจะกล่าวถึงคุณสมบัติของการวิจัยสร้างสรรค์งานศิลปะ

2. แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ เช่น ศิลปะแห่งการออกแบบ และกำกับลีลา ในหนังสือ “ระบำรำเต้น” (ดาริณี ชำนาญหอม, 2545) ศิลปะการออกแบบท่ารำ (นาฏศิลป์สร้างสรรค์) (ฉันทนา เอี่ยมสกุล, 2554) นาฏยประดิษฐ์ (พิรพงศ์ เสนุไสย, 2546) เป็นต้น แนวคิดและวรรณกรรมดังกล่าวจะกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่มีคุณภาพดี

3. แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2550) การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ (สุวิมล ติรภานนท์, 2553) Discovering statistics using SPSS (Andy, 2009) เป็นต้น แนวคิดและวรรณกรรมดังกล่าวจะกล่าวถึงหลักการและแนวทางในการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขานาฏศิลป์ไทย ที่ศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่เปิดสอนทางด้านนาฏศิลป์ไทย 14 แห่งทั่วประเทศ โดยเป็นนักศึกษาที่มีสถานภาพการเป็นนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 669 คน ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมดในการวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งมากกว่า 300 คนขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี (Pearson and Mundform, 2010 อ้างถึงใน สุรัชย์ ทูหมัด, ประสพชัย พสุนนท์, ธิรวัฒน์ จันทิก, 2561, น. 75) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 669 ฉบับ ด้วยวิธีการจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์แล้วนัดหมายวันเวลาที่将会เก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืน ได้แบบสอบถามกลับมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 568 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.9

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งสร้างมาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ เป็นนักวิชาการด้านการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เป็นผู้มีความรู้ในการให้ความรู้ในการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ หรือเป็นผู้ที่มีผลงานในการเขียนหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สายทองคำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุลชาติ อรรถนะนาค โดยแบ่งประเด็นคำถามเป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ ด้านความเป็นนักวิจัยสร้างสรรค์ และด้านความเป็นผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นที่สอดคล้องกันจึงนำข้อมูลนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ หลักสูตรที่ศึกษา และสถานที่ศึกษา และตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ประกอบด้วยข้อความ 97 ข้อ โดยมีข้อความเชิงบวก จำนวน 87 ข้อ ข้อความเชิงลบจำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือ ด้วยการนำไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรในการวิจัย แต่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 60 คน ได้ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ (Corrected item-Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .240-.696 และตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .97

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติบรรยาย (descriptive statistic) คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เนื่องจากเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปร โดยมีการทดสอบความเหมาะสมของเมตริกสหสัมพันธ์ใช้ดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy หรือ KMO ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทดสอบด้วย Bartlett's Test of Sphericity วิเคราะห์องค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบเอียง (oblique rotation) หรือแบบมุมแหลม ด้วยวิธี Direct oblimin เนื่องจากผู้วิจัยคาดหวังองค์ประกอบที่ได้มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับที่ Pedhazur and Schmelkin (as cited in Andy, 2009, p. 643) กล่าวว่า ถ้าการหมุนแกนแบบเอียง สามารถแสดงให้เห็นว่าแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันได้ดีกว่าการหมุนแกนแบบออร์ทอگونอล ก็ควรใช้การหมุนแกนแบบเอียง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 69.7 โดยเป็นนักศึกษาของคณะศิลปศึกษาสูงสุด จำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.9 รองลงมาคือ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ จำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.5 และวิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์ จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

2. การทดสอบข้อถกเถียงต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.1 กลุ่มประชากรที่ได้จากการรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 568 คน ตามแนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับ การวิเคราะห์องค์ประกอบควรมากกว่า 300 คนขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี (Pearson and Mundform, 2010 อ้างถึงใน สุรชัย ทูหมัด, ประสพชัย พสุนนท์, จีรวัฒน์ จันทร์, 2561, น. 75) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 568 คน จึงเป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าว

2.2 ความเหมาะสมของการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ พิจารณาจากค่า MSA ตามวิธี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ .958 ซึ่งมากกว่า .5 เมื่อเทียบกับเกณฑ์เหมาะสมแล้ว แสดงว่าความเพียงพอของตัวอย่างตัวแปรของการวัดโดยรวมอยู่ในระดับยอดเยี่ยม (Lewis-Back, 1994 อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2550, น. 104) และผลการทดสอบด้วย Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าไคสแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 37973.310 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .000 แสดงว่าเมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 97 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ดังปรากฏในตารางที่ 1 โดยมีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดที่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรหนึ่ง (communality: h^2) มีค่าอยู่ระหว่าง .564 ถึง .792 หมายความว่าตัวแปรแต่ละตัวสามารถอธิบายสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบได้

ตารางที่ 1 แสดงค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		.958
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	37973.310
	df	4656
	Sig.	.000

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบเอียง (oblique rotation) ด้วยวิธี Direct oblimin ใช้เกณฑ์ในการนับจำนวนองค์ประกอบที่สกัดได้ จะนับองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (eigenvalue) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และค่าร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (สุวิมล ติรกันนท์, 2553, น. 32-33) พบว่า สมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ มีจำนวน 18 องค์ประกอบ มีค่าไอเกนระหว่าง 31.955 ถึง 1.012 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .304 ถึง .807 ซึ่งทั้ง 18 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนที่เกิดขึ้นได้ร้อยละ 67.324 หมายความว่าชุดตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์สามารถนำมาอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน ร้อยละของความแปรปรวนสะสมของสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

องค์ประกอบที่	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	31.955	32.943	32.943
2	4.669	4.813	37.756
3	3.678	3.792	41.547
4	3.392	3.497	45.045
5	2.674	2.756	47.801
6	2.404	2.478	50.279
7	2.087	2.151	52.430
8	1.979	2.040	54.470
9	1.593	1.642	56.112

ตารางที่ 2 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเคน ร้อยละของความแปรปรวน ร้อยละของความแปรปรวนสะสม ของสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ต่อ)

องค์ประกอบที่	ค่าไอเคน	ร้อยละของ ความแปรปรวน	ร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
10	1.443	1.488	57.600
11	1.411	1.454	59.054
12	1.305	1.345	60.399
13	1.236	1.275	61.674
14	1.208	1.245	62.919
15	1.124	1.159	64.078
16	1.085	1.119	65.197
17	1.051	1.083	66.281
18	1.012	1.044	67.324

จากตารางที่ 2 แสดงค่าไอเคน ของแต่ละองค์ประกอบโดยเรียงจากมากไปน้อย เพื่อใช้ในการพิจารณาจำนวนองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากค่าไอเคนที่มีค่ามากกว่า 1 พบว่ามีจำนวน 18 องค์ประกอบ แสดงว่าสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 18 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อว่า ทักษะปฏิบัติผสมผสานประสบการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 31.955 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 32.943

องค์ประกอบที่ 2 ความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 4.669 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 4.813

องค์ประกอบที่ 3 การออกแบบศิลป์ ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 3.678 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 3.792

องค์ประกอบที่ 4 การวาดภาพทางความคิด ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 3.392 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 3.497

องค์ประกอบที่ 5 การคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 2.647 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 2.765

องค์ประกอบที่ 6 การแสวงหาความรู้สู่การสร้างสรรค์ ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 2.404 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 2.478

องค์ประกอบที่ 7 ทักษะปฏิบัติขั้นสูง ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 2.087 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 2.151

องค์ประกอบที่ 8 ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 1.979 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 2.040

องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาตนเองและการให้เกียรติผู้อื่น ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 1.593 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.642

องค์ประกอบที่ 10 ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 1.443 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.488

องค์ประกอบที่ 11 ความรู้ทั่วไปด้านนาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร มีค่าไอเคนเท่ากับ 1.411 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.454

องค์ประกอบที่ 12 การกำหนดขอบเขตงาน ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.305 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.345

องค์ประกอบที่ 13 การประยุกต์ใช้ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.236 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.275

องค์ประกอบที่ 14 ความใจกว้าง ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.208 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.245

องค์ประกอบที่ 15 ความรู้บริบทด้านการแสดง ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.124 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.159

องค์ประกอบที่ 16 การมีใจฝักใฝ่ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.085 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.119

องค์ประกอบที่ 17 การสร้างแรงบันดาลใจ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.051 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.083

องค์ประกอบที่ 18 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.012 สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมทุกตัวได้ร้อยละ 1.044

เมื่อรวมทุกองค์ประกอบที่ได้ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนร้อยละ 67.324 หมายความว่าชุดตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์สามารถนำมาอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.1 จำนวนองค์ประกอบของสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ที่วิเคราะห์ได้เป็นไปตามแนวคิดของ วิรุณ ตั้งเจริญ (2544, น. 98) จากหนังสือเรื่อง “ทัศนศิลป์วิจัย VISUAL ART RESEARCH” ที่กล่าวถึง การวิจัยสร้างสรรค์ของนักศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม จำนวน 9 ข้อ สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในองค์ประกอบต่าง ๆ จำนวน 8 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะปฏิบัติ ผลงานประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 5 การคิดวิเคราะห์ องค์ประกอบที่ 6 การแสวงหาความรู้สู่การสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 8 ทักษะการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 11 ความรู้ทั่วไปด้านนาฏศิลป์ไทย องค์ประกอบที่ 13 การประยุกต์ใช้ องค์ประกอบที่ 14 ความใจกว้าง และองค์ประกอบที่ 15 ความรู้บริบทด้านการแสดง ทั้งนี้ยังมีองค์ประกอบส่วนที่เหลือของการศึกษาคั้งนี้ที่ วิรุณ ตั้งเจริญ ไม่ได้อธิบายไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาของ วิรุณ ตั้งเจริญ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกล่าวถึงการวิจัยสร้างสรรค์ของนักศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม จึงทำให้มองสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์ในภาพรวม สำหรับการศึกษาของผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะด้านสาขานาฏศิลป์ไทยเท่านั้น ทำให้สามารถอธิบายรายละเอียดสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ได้แตกต่างกับการศึกษาของ วิรุณ ตั้งเจริญ

1.2 นอกจากนี้ผลการศึกษาคั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2554, น. 81-82) ที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ จำนวน 14 ข้อ พบว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในองค์ประกอบต่าง ๆ จำนวน 9 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะปฏิบัติ ผลงานประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 2 ความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ องค์ประกอบที่ 3 การออกแบบศิลป์ องค์ประกอบที่ 5 การคิดวิเคราะห์ องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาตนเองและการให้เกียรติผู้อื่น องค์ประกอบที่ 10 ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ องค์ประกอบที่ 11 ความรู้ทั่วไปด้านนาฏศิลป์ไทย องค์ประกอบที่ 15 ความรู้บริบทด้านการแสดง และองค์ประกอบที่ 17 การสร้างแรงบันดาลใจ ทั้งนี้ยังมีองค์ประกอบส่วนที่เหลือของการศึกษาคั้งนี้ที่ ฉันทนา เอี่ยมสกุล ไม่ได้อธิบายไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาของ ฉันทนา เอี่ยมสกุล นำเสนอในมิติเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะของผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพียงด้านเดียวเท่านั้นไม่ได้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ที่รวมเอาความเป็นนักวิจัยสร้างสรรค์ไว้ด้วย เนื่องจากการศึกษาก็ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นผู้ที่

สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากประสบการณ์ ความรู้และความชำนาญ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษารังนี้ของ ผู้วิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านการวิจัย สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นผู้ที่สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นฐาน และใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้วยการ ใช้วิธีการทางสถิติจึงทำให้สามารถอธิบายคุณสมบัติของนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ได้ในมิติที่แตกต่าง จากการศึกษารังนี้ของ ฉันทนา เอี่ยมสกุล

2. ความสามารถขององค์ประกอบในการอธิบายความผันแปรของกลุ่มตัวแปร (Eigenvalue)

2.1 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากที่สุด และองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนน้อยที่สุด สามารถอธิบายผล ดังนี้

องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะปฏิบัติผลงานประสบการณ์ ซึ่งมีค่าไอเกนเท่ากับ 31.955 ทักษะปฏิบัติและประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เนื่องจากผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ความชำนาญในกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จะสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ในสร้างสรรค์งาน การแก้ปัญหาและตัดสินใจในการสร้างสรรค์งาน ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ธรากร จันทนะสาโร (2557, น. 96) กล่าวว่า ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ที่มีประสบการณ์ทั้งในการแสดงและการสร้างสรรค์มากน้อยเพียงใด ก็จะช่วยเสริมให้ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ มีทักษะมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากประสบการณ์เปรียบเสมือนกับแบบฝึกหัดที่ทำให้เกิดทักษะอันนำไปสู่ การพัฒนา ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น ซึ่งเกิดจากความรู้มากเห็นมาก และเกิดจากการ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ดังนั้นความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็จะน้อยลง ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ในงานนาฏศิลป์เพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 18 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนนั้น เป็นสิ่งที่แฝงอยู่หรือซ่อนเร้นอยู่ในจิตวิญญาณของนักวิจัย สร้างสรรค์ที่มีแตกต่างกันไปมากหรือน้อยตามแต่ประสบการณ์ของนักวิจัยสร้างสรรค์แต่ละคน นักวิจัย สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จะใส่ความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ลงไปในงานที่ตนสร้างขึ้นอย่างไมรู้ตัว จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนนั่นเอง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่สร้างงานวิจัยสร้างสรรค์นาฏศิลป์ หรือศิลปินพร นั้นยังเป็นผู้ที่ยังขาดประสบการณ์ และความชำนาญในการสร้างสรรค์งาน หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษา ส่วนใหญ่ได้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์นี้เป็นครั้งแรก ทำให้การสร้างงานยังขาดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว หรือมองข้ามความสำคัญในเรื่องนี้ ทั้งนี้ ธรากร จันทนะสาโร (2557, น. 98) กล่าวถึงประเด็นเอกลักษณ์ เฉพาะตนของศิลปินผู้สร้างสรรค์ไว้ว่า ประสบการณ์ส่วนตัว เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างสรรค์ งานศิลปกรรมทุกแขนง แสดงออกถึงบุคลิกลักษณะ และตัวตนของศิลปินอย่างถ่องแท้โดยเฉพาะงาน นาฏศิลป์ก็จะพบว่าเอกลักษณ์เกิดขึ้น ทำให้จำแนกได้ว่านาฏศิลป์อย่างหนึ่งแตกต่างจากนาฏศิลป์อีกอย่าง หนึ่งอย่างไร ทำให้ผลงานนาฏศิลป์เหล่านั้นสะท้อนภาพและแสดงสัญลักษณ์ หรือที่เรียกว่า “ลายเซ็น” (signature) ของศิลปินให้ปรากฏอยู่ในทุก ๆ ผลงาน

3. ค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรหนึ่ง (communality: h^2)

พบว่าตัวแปรที่มีค่า communality (h^2) สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 49 ข้อที่ 93 และข้อที่ 68 กับข้อ 92 ตามลำดับ หมายความว่า ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของสมรรถนะ นักวิจัยสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบได้สูงสุด และสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ข้อ 49 ลีลาการเชื่อมท่าในการรำมีส่วนที่ทำให้ท่านมีลีลาการรำที่แตกต่างจากผู้อื่น เนื่องจากการออกลีลาการเชื่อมท่ารำเป็นเรื่องของความสัมพันธ์กันของสรีระร่างกายส่วนต่าง ๆ เพื่อเคลื่อนไหว ร่างกายจากท่ารำหนึ่งไปสู่อีกท่ารำหนึ่ง ผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์แต่ละคนย่อมมีลีลาการเชื่อมท่ารำ เฉพาะตน อันเนื่องมาจากสรีระร่างกายสติปัญญา และการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนนำไปสู่ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ทำให้การออกลีลาท่ารำของผู้สร้างสรรค์แต่ละคนแตกต่างกันไป ส่งผล ในงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สร้างขึ้นมีความน่าดู น่าสนใจมากขึ้นแตกต่างกันไปด้วยตามความสามารถ ทางศิลปะของผู้สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ (2547, น. 134) กล่าวว่า การออกลีลา

เพื่อเชื่อมท่าว่าจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการเรียนรู้แบบจากครูผู้สอนก่อน แล้วจึงปรับใช้ลีลาเหล่านั้นจนเป็นลักษณะเฉพาะของตน ผู้ที่จะร้ายทำได้สวยงามติดใจคนดูเพียงใดก็จะอยู่ที่การรู้จักปรับลีลาให้เป็นบุคลิกเฉพาะตน และสอดคล้องกับ ดาริณี ชำนาญหมอ (2545, น. 61) ที่กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ ควรสร้างงานออกมาในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ต่อวงการ

ข้อที่ 93 ท่านสามารถนำเสนอสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นการแสดงได้ เนื่องจาก สิ่งที่เป็นนามธรรมนั้น เป็นแนวคิดอย่างหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จะนำมาใช้ในการสร้างสรรคงาน สอดคล้องกับ ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2554, น. 81) กล่าวว่า นามธรรม เป็นสิ่งที่มากระตุ้นหรือเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นในใจ ทำให้ผู้สร้างสรรค์งานเกิดความคิดหรือการกระทำเพื่อสร้างสรรค

ข้อที่ 68 ท่านคำนึงถึงการสร้างงานของตนอยู่บ่อยครั้งที่มีเวลาว่าง เนื่องจาก ผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ควรมีความตั้งใจ เอาใจใส่ต่องานที่ตนสร้างสรรคอยู่เสมอ เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้อย่างดีที่สุด สอดคล้องกับแสงอรุณ โปร่งธูระ (2539, น. 38) ที่กล่าวถึงหลักการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานใด ๆ ก็ตาม คือ อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในส่วนของคำว่า จิตตะ หมายถึง การมีจิตใจฝักใฝ่ ตั้งใจรับรู้อะไรสิ่งทีตนทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านหรือเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้นอยู่เสมอ

ข้อที่ 92 ท่านสามารถนำจินตนาการมาสู่รูปแบบการแสดงได้ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ได้ต้องสามารถนำสิ่งที่คิด หรือวาดภาพขึ้นภายในความคิดของตน ที่เรียกว่า จินตนาการ มาสร้างสรรคให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมหรือผลงานสร้างสรรคได้ สอดคล้องกับ ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2554, น. 82) กล่าวว่า จินตนาการ (Imagination) หมายถึง การสร้างสรรคขึ้นในจิตใจ จินตนาการก็เป็นกระบวนการก่อรูปขึ้นในสำนึกโดยแรงขับจากจิตใจ ซึ่งรูปลักษณ์ที่สร้างจากจินตนาการนั้นอาจเหมือน แตกต่างหรือพิสดารไปจากสิ่งที่เคยเห็น หรือมีอยู่ตามธรรมชาติก็เป็นได้ แหล่งที่มาของจินตนาการอาจเกิดจากการกระตุ้นของประสบการณ์ภายนอก หรือจากการกระตุ้นของอารมณ์ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สะสมอยู่ภายใน จินตภาพ (Image) จินตภาพเป็นผลผลิตจากจินตนาการ คือภาพที่เกิดจากอำนาจ ของจิตใจเป็นภาพที่เห็นได้ชัดเจนจับต้องไม่ได้ จนกว่าศิลปินจะถ่ายทอดเป็นจินตภาพโดยผ่านภาพร่างหรือผลงานศิลปะในรูปลักษณ์ต่าง ๆ กัน และพัฒนาไปเป็นผลงานสร้างสรรคทางศิลปะที่สมบูรณ์

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป คือ การวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถนะการวิจัยสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขานาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีจำนวน 18 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ทักษะปฏิบัติผลงานประสพการณ์ (2) ความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ (3) การออกแบบศิลป์ (4) การวาดภาพทางความคิด (5) การคิดวิเคราะห์ (6) การแสวงหาความรู้สู่การสร้างสรรค (7) ทักษะปฏิบัติขั้นสูง (8) ทักษะการสื่อสาร (9) การพัฒนาตนเองและการให้เกียรติผู้อื่น (10) ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ (11) ความรู้ทั่วไปด้านนาฏศิลป์ไทย (12) การกำหนดขอบเขตงาน (13) การประยุกต์ใช้ (14) ความใจกว้าง (15) ความรู้บริบทด้านการแสดง (16) การมีใจฝักใฝ่ (17) การสร้างแรงบันดาลใจ และ (18) ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ทั้งนี้จากสมรรถนะทั้ง 18 องค์ประกอบ พบว่า สมรรถนะที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะปฏิบัติผลงานประสพการณ์ และสมรรถนะที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 18 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ หรือสถาบันการศึกษาอื่นที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ไทยสามารถนำองค์ประกอบสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรคที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขานาฏศิลป์ไทย มีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์

2. จากผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ทักษะปฏิบัติผสมผสานประสบการณ์ หมายถึง นักวิจัยสร้างสรรค์มีความสามารถเกี่ยวกับการออกกิลิทาทำร่ำทางนาฏศิลป์ไทยด้วยความชำนาญ จนสามารถแนะนำแก้ไขกระบวนการทำร่ำของตนเองและผู้อื่นให้สวยงามเหมาะสม อีกทั้งการลั้งสมองค้ความรู้จากการได้ดู ได้ฟัง ได้ปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ซึ่งมีค่าไอเกนเท่ากับ 31.955 ทักษะปฏิบัติและประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เนื่องจากผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ความชำนาญเป็นพิเศษในกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จะสามารถนำลั้งเหล่านั้นมาใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในการสร้างสรรค์งานได้เป็นอย่างดี สถาบันการศึกษาจึงควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสลั้งสมองค้ความรู้จากการได้ดู ได้ฟัง ได้ปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสถาบันการศึกษาอื่นที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ไทย
2. ควรมีการนำข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ครั้งต่อไป เช่น การสร้างแบบวัดคุณลักษณะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ การประเมินสมรรถนะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เป็นต้น
3. ควรมีการนำข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ครั้งต่อไป เช่น การสร้างแบบวัดคุณลักษณะนักวิจัยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ฉบับลั้ง

บรรณานุกรม

- จันทิมา ไทอยู่อิง. (2552). *การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2554). *ศิลปะการออกแบบท่ารำ (นาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์)*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกานต์ บุญศิริ. (2556). *แนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านนาฏศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดาริณี ชำนาญหมอ. (2545). *ระบำรำเต้น*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนากร จันทนะสาโร. (2557). *นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรพงศ์ เสนุไสย. (2546). *นาฏยประดิษฐ์*. กภาพลิษฐ์: ประสานการพิมพ์.
- เย็นใจ เลหาถมิช. (2526). *“ประเภทของการวิจัย” การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะของนักวิชาการ ไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโชค มุกตามณี. (2557). ศิลปินกับการทำงานวิจัยสร้างสรรค์. *จดหมายข่าวประชาคมวิจัย*, 20(115), 8-10.
- วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี. (2557). *KM ด้านวิจัย เรื่องการจัดทำผลงานสร้างสรรค์เชิงงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2557*. สุพรรณบุรี: วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2544). *ทัศนศิลป์วิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สันติศิริการพิมพ์.
- ศุภชัย จันทร์สุวรรณ. (2547). *การศึกษาวិเคราะห์วิธีการรำ และลีลาท่ารำของโขนตัวพระ กรณีศึกษา ตัวพระราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุญ สूरียวงศ์. (2550). *การวิเคราะห์องค์ประกอบ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมภาพร คล้ายวิเชียร. (2556). การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ กรณีศึกษา “การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ลีอผลม: ความกลัวในวิถีชีวิต”. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 4(1), 115-125.
- สุรัชย์ ทูหมัด, ประสพชัย พสุนนท์, อีรวัฒน์ จันทิก. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การจัดการคุณภาพองค์การกับประสิทธิผล การปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 32(102), 70-85.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2553). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- แสงอรุณ ไปร่งรุระ. (2539). *พุทธศาสน์*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อธิษฐ์ เทียนประเสริฐ. (2557). งานวิจัยกับการสร้างสรรค์งานศิลป์. *จดหมายข่าวประชาคมวิจัย*, 20(115), 11-12.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS* (3rd ed). London: SAGE Publications.